

PREDLOG PROGRAMSKE SCHEME

I. Splošna načela

A.

Pri pripravljanju programske sheme za prvo obdobje rednih eksperimentalnih oddaj RTV Ljubljana smo upoštevali naslednje momente:

1. TV je najbolj neposredno komunikacijsko sredstvo za množično širjenje informacij, vzgoje in razvedrila:

a/ Glede širjenja informacij postaja v deželah z razvito TV mrežo TV najvplivnejši faktor. Pri 6 milijonih sprejemnikov in BBC do 27 milijonov gledalcev ene same oddaje, kar znatno presega naklado največjih listov. Zato se politične sile povsod v svetu trudijo, da bi nadzorovale to novo učinkovito sredstvo. (Klerikalni vpliv na TV v Italiji, Franciji in Nemčiji je očiteno).

b/ Zružitev vidnega in slušnega učinka daje TV velike možnosti za vzgojo in izobrazbo najširših plasti. Množični vzgojni in izobraževalni moment vsebujejo lahko že redne oddaje. N. pr.: ob prenosu neke opere iz Italije so v Angliji ugotovili, da vsa britanska gledališča v osmih letih ne bi mogla spraviti pod streho vseh gledalcev te TV oddaje. TV kamera lahko prenaša predavanja z demonstracijami iz najrazličnejših področij, filme, diagrame, rentgenske slike itd., pa je zato v najnaprednejših državah uporabljajo pri šolskem pouku. Učni uspehi v teh šolah so dokazano mnogo boljši. Izkušnje iz Italije kažejo tudi, da se je znatno povečala prodaja knjig s področja, ki jih obravnava oddaja "Opusti ali podvoji"; podobno je z obiskom v muzeju in galeriji, ki jih je popularizirala TV.

c/ Če po pravilno usmerjena lahko TV mnogo prispeva k rešitvi vprašanja kulturne zabave pri nas. Tuji skromni začetni programi pa bodo dobrodošli zlasti tistim krajem na podežekju, ki sicer le stežka pridejo v stik z različnimi oblikami kulturnega življenja in razvedrila v večjih centrih. TV sprejemnik v ta -

družnen donu ali vaški šoli lahko odigra revolucionarno vlogo pri razvijanju provincializma, čitalništva, izoliranosti in vključevanja kulturno in idejno zaostalih predelov in plasti v živo utripanje naše stvarnosti.

2./ Seveda TV pri svojih začetkih še ne more reševati vseh teh nalog v oni meri, kot bi jih mogoče upravičeno pričakovala družbo, ki je vanjo investirala velika sredstva. Zgodovina razvoja TV v vseh deželah nam kaže, da je bila spočetka potrebna poleg velikih investicij tudi vsestranska pomoč političnih, kulturnih in drugih činiteljev (večkrat jo je oviralo nerazumevanje in podcenjevanje - zaradi česa n.pr. v Švici TV še danes ne more iz povejov). Kmalu pa prišlo v fazo bliskovitega razvoja in množične popularnosti, kot kažejo statistike o skokovitih prelomnicah v razvoju TV, ki so presenetljivo podobne v skoraj vseh deželah.

3./ Prav tako kažejo izkušnje, da je TV samo nova stopnja v splošnem tehničnem in kulturnem razvoju človeštva. Ulasti pri nas je popolnoma zgrešena misel, da TV lahko izpodriva in škoduje obstoječim kulturnim, zabavnim in informativnim ustanovam - gledališču, filmu, radiu, časopisom itd. V bistvu gre za izkoriščanje dosedanjih tehničnih in kulturnih začetkov na nivoju, ki je popolnejši in bolj ustreza mentaliteti in načinu življenja modernega človeka. Seveda TV izkorišča in uvablja svoje prednosti, ina pa tudi svoje meje in slabosti, ki puščajo vsem ostalim izraznim sredstvom možnost koeksistence in dominacijo na področjih, ki so jim lastna.

Iz vsega tega izhaja naša osnovna programska orientacija, ki teži na eni strani k izkoriščanju specifičnih TV izraznih možnosti v ustvarjanju lastnih programov, na drugi strani pa daje vsemu našemu kulturnemu in sploh družbenemu življenju na razpolago nove možnosti množične popularizacije (prenosi iz gledališč, prenosi športnih in političnih dogodkov itd.).

Ob uvajanju lastnega programa se zavedamo, da moramo šele postati važen faktor v oblikovanju javnega mnenja. Za sedanjo fazo so značilni predvsem trije momenti, ki določajo TV

eksperimentalni značaj:

1./ Maloštevilna mreža sprejemnikov in zaradi tega pretežno kolektivni način gledanja narekujejo programa, ki jim je lažje slediti tudi v takih pogojih.

2./ Za začetek je potrebna čim večja pestrost programskih oblik, ki naj zadovoljujejo vse plasti gledalcev. Na drugi strani pa je taka pestrost in spremljanje reakcije gledalcev nekak barometer za sestavljanje kasnejših programov.

3./ Vendar so programske možnosti na več straneh omejene: nezadostni studijski prostori, omejena gnotna sredstva ter neizkušenost programskega in tehničnega osebja. Te omejitve bodo skušali premagovati s številnejšimi prenosi izven studija in predvajanjem filmov, z iskanjem raznih oblik sodelovanja z ustanovami, ki so zainteresirane na raznih vrstah programa (kmetijske oddaje, mladinske in šolske oddaje, zabavne oddaje s sodelovanjem podjetij itd.). Neizvežbanost kadra pa bodo premagovali s čim preprostejšimi programskimi oblikami, ki jih bo vzporedno s pridobivanjem izkušenj mogoče izpopolnjevati.

B.

Priložena programska shema velja za prve mesece rednih eksperimentalnih oddaj, predvidoma tja do jeseni leta 1958, ko bo najbrž dograjen srednji studio. Začetek tega razdobja tehniško še ni fiksiran (odvisen je od dobave in instalacije že naročene tehnike), po pogodbenih dobavnih rokih pa je najbolj realno računati z marcem 1958. Mogoče pa je, da bo vsaj del tehnike dobavljen nekaj prej, kar bo morda omogočilo nekaj oddaj že pred začetkom veljavnosti celotne programske sheme, ki potrebuje za izvedbo tudi celotno tehniko.

Programska shema nakazuje torej globalno programsko politiko, izvedba pa se utegne spocetka ravnati po konkretnih možnostih. To je tudi nujno, če naj nas vodi načelo, da začnemo s programom takoj, ko bo to tehnično mogoče - torej tudi samo z delnim programom, dokler razpolagamo samo z delom tehnike.

Kot je razvidno iz priloge A., predvideva programska shema v prvi redni eksperimentalni fazi dve redni tedenski oddaji s povprečnim trajanjem 1 uro do 1 uro 30 minut. v nedeljo dopoldne in približno 2 uri v ponedeljek zvečer - skupno 3 do 3 ure in pol tedensko. Pri izbiri dnevov za oddaje smo na eni strani upoštevali program zagrebške TV - zaenkrat večerna oddaja v nedeljo in popoldanska v sredo - na drugi strani pa možnosti približanja našega programa gledalcem (kmečke in mladinske oddaje v nedeljo dopoldne, možnost zanimivega športnega komentarja v ponedeljek) in pa možnosti izvedbe ("Pokaži kaj znaš", oz. daljša reportaža s terena v nedeljo dopoldne).

Nadalje je razvidno, da smo sklenili "posvojiti" (ali bolje narediti mesečni izbor) dve uspešni radijski oddaji, ki sta po svojem bistvu bolj "televizijski". Gre za kvaliteten mesečni izbor iz javne oddaje "Pokaži, kaj znaš!" in za prav tako javnega "Četrtkovega večera narodnih pesni". Oddajo "Pokaži, kaj znaš" je že začel režirati naš stalni režiser in jo je po zunanji opreči tudi prilagodil za televizijski prenos. Oddaje v sedanji obliki so že vaje za bodoči prenos po TV, prvič pa jo bodo televizijsko prenašali med programom na Gospodarskem razstavišču letos decembra.

K redni programski shemi je treba prištevati vse one oddaje, ki so pravzaprav najbolj "televizijske", ker jih lahko najpopolneje posreduje samo televizija. Gre za direktne prenose dogodkov, ki se pravkar odvijajo - tako športnih tekmovalj kot raznih političnih, kulturnih, gospodarskih in drugih manifestacij (zborovanje, prireditve, otvoritve, sprejemi, parade, nastopi itd.). Teh dogodkov zaradi aktualne narave običajno ni mogoče vplanirati v dolgoročno programske sheme, pač pa lahko predvidimo maksimalno upoštevanje vseh možnosti, ki jih pa v tem oziru nudi televizija in ki jih bo omogočala naša tehnična zmogljivost. Najvažnejša naloga v tem pogledu bo nedvomno kongres ZKJ v Ljubljani.

Vsebinsko analizo programa vsebuje naslednje poglavje

- razčlenba posameznih zvrsti. Načelno pa velja, da mora biti televizijski program odraz našega življenja in naše stvarnosti in da mora v čim večji meri posredovati kulturne vrednote in užitke, ki so na voljo prebivalcev republiškega centra, čim širšemu krogu prebivalstva.

Programska shema predvideva torej naslednje štiri tedenske bloke oddaj (podrobneje glej v drugem poslavju in v prilogi A.):

I. nedelja:	10.00	Mladinska oddaja
	10.30	"Pokaži, kaj znaš" - do cca 11.30
I. ponedeljek:	20.00	Prenos iz gledališča, v odmorih kulturni razgovori, reportaža ali kratek film
	22.30	(približno) TV obzornik
II. nedelja:	10.00	Kmetijska oddaja
	10.30	Program narodnih pesni
II. ponedeljek:	20.00	TV obzornik
	20.30	Zabavni program
	21.20	Reportaža
	21.45	TV obzornik (ponovitev)
III. nedelja	10.00	Mladinska oddaja
	10.30	Športni prenos ali mladinski nastop
III. ponedeljek:	20.00	TV obzornik
	20.35	Reportaža ali komentar
	20.45	Film
	20.00	TV obzornik (ponovitev)
IV. nedelja	10.00	Kmetijska oddaja
	10.30	Reportažni prenos s terena do 11.30
IV. ponedeljek	20.00	TV obzornik
	20.35	TV igra
	21.35	(približno) kratek film
	21.45	(približno) TV obzornik (ponovitev)

Nismo mnenja, da bi se morale te programske sheme držati bolj togo kot to zahtevajo kontinuiteta programa in težave

s studiji. (teden dni pred TV igro n.pr. ni mogoča nobena večja oddaja iz studija, ker je ta že zaseden s scenarijo za vaje; zato imamo vsak tretji ponedeljek na programu film). Predvsem pa ta tema ne sme biti ovira za postopno izpopolnjevanje in bogatitev programa. Naš nadaljni TV program bo organsko rasel iz začetkov, ki jih predvideva to poročilo.